

OED

Att:

DERES BREV:
1.4.2019

DERES REF:
19/511

VÅR REF:

DATO:
18.9.2019

Høringsuttalelse til forslag til nasjonal ramme for vindkraft

Viser til deres brev datert 1.4.2019 vedrørende høring av NVEs forslag til nasjonal ramme for vindkraft på land. Istad Nett uttaler seg som utredningsansvarlig for regionalnettet i Møre og Romsdal, og uttalelsen er begrenset til nettmessige forhold for tilknytning av vindkraft i de delene av de utpekte områdene som ligger i vårt utredningsområde. Dette gjelder en del av hhv. område 20 (Sunnmøre og Nordfjord) og område 23 (grenseområdene mellom Trøndelag og Møre). Uttalelsen er utarbeidet i samarbeid med regionalnettseierne/områdekonsesjonsærene i de to områdene, hhv. Mørenett AS i sør og Nordmøre Energiverk AS (NEAS) i nord.

Vi er kjent med at vindkraftressursene kan være gode i begge områdene. Det har historisk vært flere vindkraftprosjekter i ulike planleggingsfaser. Haugshornet vindkraftverk på Gurskøya ble konsesjonssøkt i 2006 og fikk avslag i 2008. I Vanylven ble planleggingen av et vindkraftverk avsluttet i en tidlig fase pga. stor motstand. I NEAS sitt område har det vært planer om tre vindkraftverk, hhv. Skardsøya (konsesjonssøkt 2010, trukket fra videre behandling 2015, planlegging gjenopptatt av ny aktør i 2018), Ertvågøya øst (forhåndsmeldt 2006, prosjektet trukket i 2010) og Rognskog (forhåndsmeldt 2007, prosjektet trukket i 2010). I tillegg kan vi nevne vindkraftverk i nærheten av de to områdene, hhv. Smøla vindkraftpark bygget i 2002 og 2005, og planlagte Haram vindkraftverk, med konsesjon fra 2009 og nylig godkjent MTA-plan.

NVEs utpeking av områder er gjort på overordnet nivå og basert på to hovedkriterier, hhv. potensial for vindkraftproduksjon og nettkapasitet. Begge områdene i Møre og Romsdal blir rangert som «Veldig bra» på begge kriterier. Vi ser grunn minne om og utdype noen forhold, som NVE delvis er åpne på i sin utredning.

Ved vurdering av nettkapasitet har NVE tatt utgangspunkt i kapasiteten i *transmisjonsnettet*, og den vurderingen Statnett har gjort for NVE om dette (jf. del D, metode for utpeking av områder). Og selv om en kun ser på transmisjonsnettet, betyr ikke «Veldig bra» at en nødvendigvis unngår flaskehalser og tiltak i nettet. Vi kan i denne sammenheng nevne at Statnetts svar på henvendelse om nettkapasitet for Skardsøya vindkraftverk (brev datert 12.4.2019) er at Statnett har gjort en vurdering av tilgjengelig nettkapasitet til Skardsøya i sin del av nettet, og konkludert med at det ikke er driftsmessig forsvarlig å tilknytte vindkraftverket i dagens nett. I NVEs utredning nevnes også mulighet for flaskehalsutfordringer (lavere pris på kraften) selv ved gjennomføring av visse tiltak i transmisjonsnettet.

I NVEs rapport er det referert til nettkapasiteter for innmating av ny produksjon i Regional kraftsystem-utredning for Møre og Romsdal 2018 (RKSU2018). Dette var en forenklet kartlegging av innmatingskapasitet pr. stasjon med spenning fra 132 kV og oppover i utredningsområdet. Det ble utarbeidet to sett med kapasiteter, ett for intakt nett og ett for N-1 (etter et utfall). Vi har i utredningen kommentert at vurderingene har sine begrensninger, og at det ikke er gitt at en kan utnytte kapasiteten beregnet for intakt nett. I forslag til nasjonal ramme for vindkraft har NVE konsekvent benyttet kapasiteten vi har antydnet for intakt nett, dvs. brukt de mest optimistiske verdiene. Når det gjelder område 23 har vi dessverre oppdaget en feil i nettmodellen som ble benyttet. Med korrekte forutsetninger er kapasiteten beregnet til å være negativ pga. overlast på transmisjonsnettsledningen Aura-Ranes, og dette er også i tråd med omtalen ellers i vår utredning, bl.a. i

kapittel 5.6.2, og Statnetts nevnte svar om nettkapasitet. Vi har i den forenklede kartleggingen i RKSU2018 ikke foretatt egne beregninger som kun er relatert begrensninger i regionalnettet, og heller ikke beregninger med 420/132 kV transformering i Surna, som nevnes i NVEs utredning.

I NVEs utredning påpekes det bl.a. i del C at nett-tilknytning krever ledning fra vindkraftverk til egnet tilkoblingspunkt i eksisterende kraftnett, at lengden vil variere og at miljøvirkninger av slike ledninger ikke er vektlagt. Vi kan bekrefte at det innenfor de to områdene i Møre og Romsdal er store forskjeller i avstand til egnede punkter for tilknytning i regionalnettet. F.eks. vil vindkraftutbygging i området sør for Hallefjorden og Rovdefjorden (Vanylven og Volda kommune) medføre relativt stor avstand til nærmeste regionalnettpunkter (Åheim og Åmela), og innmatingskapasiteten i disse punktene er meget begrenset pga. bl.a. spenningsnivå (66 kV) og produksjonsoverskudd fra eksisterende vannkraftverk. Nord for Hallefjorden og Rovdefjorden i område 20 er det kortere avstand til tilknytningspunkter. Her vil også innmating opp til et visst nivå avlaste det eksisterende nettet, redusere tapene og redusere varighet av kapasitetsutfordringer ved feil i nettet.

Ved tilknytning av ny vindkraftproduksjon kan det være behov for koordinering, og mulighet for å hente ut synergier, med andre forhold som blant annet forsyningsikkerhet, kapasitet for tilknytning av nytt uttak og behov for fornying av nettet. Utredning av slike forhold vil bli for krevende for en slik landsdekkende kartlegging, og er noe vi vil komme tilbake til ved konkrete henvendelser om nett-tilknytning. Et eksempel hvor slik koordinering er aktuell er Skardsøya vindkraftverk med bl.a. planer om nytt industriuttak på Tjeldbergodden.

Oppsummert kan vi si at NVEs forslag til nasjonal ramme for vindkraft på overordnet nivå har sine begrensninger når det gjelder nett. Dette gjelder bl.a. omfang av tiltak med tilhørende kostnader og miljømessige virkninger, samt mulige nyttevirkninger og synergier med andre behov.

Med vennlig hilsen
ISTAD NETT AS

Tor Rolv Time
Senioringeniør

Kopi:
Mørenett
NEAS